



## SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: **20171120**

### **AnOpIVA Mölndals sjukhus, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Mölndal**

Klinik

Ort

Kristina Hambræus Jonzon Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholm

Klara Bergmark Södersjukhuset, Stockholm

Inspektörer

#### **Gradering**

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

## STRUKTUR

### A Verksamheten

Vårdgivaren följer Socialstyrelsens föreskrift och SFAIs utbildningsbok om hur ST skall genomföras och utvärderas, vilket säkerställer en god och jämn kvalitet i specialisttjänstgöringen. Verksamheten är begränsad till anestesi för ortopedi, handkirurgi, blandad dagkirurgi med bl a ÖNH och käkkirurgi, samt ögonkirurgi. Inom dagkirurgin handläggs många barn >1år och >10 kg. IVA har 5-6 respiratorplatser. Jourverksamhet finns, som ST-läkarna deltar i efter introduktion. Heltäckande ST-utbildning kan erbjudas utifrån utbildningsbokens beskrivning, men förutsätter samarbete med SU/Sahlgrenska/Östra/Thorax och SU/DSBUS. Strukturerad regional organisation som möjliggör klinisk tjänstgöring på smärtenhet vore önskvärd.

- |   |                                                            |                                     |
|---|------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| A | Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning    | <input checked="" type="checkbox"/> |
| B | Uppfyller SOSFS                                            | <input type="checkbox"/>            |
| C | Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas | <input type="checkbox"/>            |
| D | Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs                        | <input type="checkbox"/>            |

### B Medarbetarstab och interna kompetenser

Alla ST-läkare har handledare som är specialister i anestesi och intensivvård. Några av ST-handledarna har dock endast gått en ST-handledningskurs under sin egen ST-utbildning. Detta gäller flera ST-handledare i regionen och vid SPUR-inspektörernas kalibrering efter 2017 års inspektion av sjukhusen i Västra Götalandsregionen beslöts gemensamt att rekommendera en regional kurs för att uppdatera kunskapen om ST och handledarens roll enligt föreskriften. Verksamheten har en engagerad och strukturerad ST-chef och en nyttillträdd studierektor med uppdragsbeskrivning, idéer och visioner. Specialistläkarna är tillräckligt många för att alla ST-läkare ska kunna få adekvata instruktioner och handledning. Instruktion för handledning finns. Läkarkollegiet/handledarna träffas dagligen och i specialistkollegier. Enstaka handledarträffar har förekommit. Det finns 5 disputerade läkare vilket ger god tillgång till vetenskapliga handledare.

- |   |                                                         |                                     |
|---|---------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| A | Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning | <input type="checkbox"/>            |
| B | Uppfyller SOSFS                                         | <input checked="" type="checkbox"/> |



- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

## C Lokaler och utrustning

Modern utrustning för anestesi och intensivvård finns i lokaler som är adekvata för verksamheten. ST-läkarna har egen expedition med datorplatser för ostört arbete. Litteratur och tidskrifter för anestesi och intensivvård finns att tillgå via central bibliotekstjänst och internet.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

## PROCESS

### D Tjänstgöringens uppläggning

ST genomförs och utvärderas enligt målbeskrivningen i SFAIs utbildningsbok. Cirka 18 månader av ST kan fullgöras på moderkliniken. Den övriga tiden förutsätter tjänstgöring vid andra enheter, vilket organiseras från SU Sahlgrenska. ST-läkarna och underläkarna har ett utbildningsprogram inklusive sidoutbildning, som övenstämmer med kraven i målbeskrivningen. Utbildningsprogrammet revideras vid behov i samråd med ST-chefen/-studierektorn. Skriftligt introduktionsprogram finns. Möjligheten att söva barn > 1 år/10 kg tas inte till vara fullt ut i ST-utbildningen. ST-läkarna går jour efter introduktion. Hela ST-utbildningen kan genomföras genom ett välstrukturerat samarbete med SU/S och SU/Ö. Alla ST-läkare arbetar på lika villkor.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

## E Handledning och uppföljning

ST-läkarna har personliga handledare. Specialistläkarkollegium hålls regelbundet och återkoppling ges av handledaren eller ST-chefen. Handledarsamtal genomförs framför allt under tid som ST-läkaren tjänstgör på Mölndals sjukhus och dokumenteras ibland av ST-läkarna. Medsittningar görs, men bör förekomma mer frekvent och utökas till att omfatta hela den handläggningen inklusive ledarskap, handledning och kommunikation. Återkoppling avseende handledning och utbildning förekommer sällan och är sparsam. De tre och ett halvt år som ST-läkaren tjänstgör utanför Mölndals sjukhus bör följas upp kontinuerligt av ST-chefen, ST-studierektorn och/eller respektive huvudhandledare. Brister i ST-läkarens kompetens har föranlett åtgärder.

- |   |                                                            |                                     |
|---|------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| A | Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning    | <input type="checkbox"/>            |
| B | Uppfyller SOSFS                                            | <input type="checkbox"/>            |
| C | Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas | <input checked="" type="checkbox"/> |
| D | Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs                        | <input type="checkbox"/>            |

## F Teoretisk utbildning

Kliniken erbjuder viss intern, högkvalitativ regional och extern utbildning, samt självstudier på arbetstid. Genom det regionala utbildningsprogrammet "ST Väst" får ST-läkarna en strukturerad regelbunden teoretisk utbildning. Möjlighet att skriva OLA/ITA och EDA med inläsningstid finns.

- |   |                                                            |                                     |
|---|------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| A | Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning    | <input checked="" type="checkbox"/> |
| B | Uppfyller SOSFS                                            | <input type="checkbox"/>            |
| C | Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas | <input type="checkbox"/>            |
| D | Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs                        | <input type="checkbox"/>            |

## G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Skriftligt individuellt arbete under handledning enligt vetenskapliga principer genomförs, presenteras, bedöms och följs upp. Kvalitets- och utvecklingsarbete görs under handledning. Doktorandprogram finns. Diskussioner kring basic science och nya rön görs i viss mån.

- |   |                                                            |                                     |
|---|------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| A | Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning    | <input type="checkbox"/>            |
| B | Uppfyller SOSFS                                            | <input checked="" type="checkbox"/> |
| C | Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas | <input type="checkbox"/>            |
| D | Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs                        | <input type="checkbox"/>            |

## H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkarna handleder kandidater och AT-läkare. Kurser finns för handledar-, ledarskaps- och kommunikativ kompetens. ST-läkarna bör erhålla handledning, utvärdering och återkoppling avseende dessa färdigheter. Ledarskap-ST finns på sjukhusnivå.

- |   |                                                            |                                     |
|---|------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| A | Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning    | <input type="checkbox"/>            |
| B | Uppfyller SOSFS                                            | <input type="checkbox"/>            |
| C | Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas | <input checked="" type="checkbox"/> |
| D | Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs                        | <input type="checkbox"/>            |

## Styrkor

- Utbildningsengagerad ny ST ledning vilket bådär gott för utbildningsklimatet. Basutbildning i allmän anestesi och intensivvård. Stort uppdrag inom ortopedisk anestesi, med kirurgi på övre och nedre extremiteter där ST-läkarna får riklig träning i att lägga olika blockader. Genom ett etablerat samarbete med SU/Ö och SU/S erbjuds en fullständig utbildning. Teoretisk regional utbildning av hög kvalitet, som ST läkarna har goda möjligheter att delta i.

## Svagheter

- Klinikens begränsade verksamhet gör att endast ca 1,5 år av ST kan göras på moderkliniken, vilket leder till höga kostnader för s.k. ryggsäckspengar. Strukturerad regional organisation för klinisk tjänstgöring på smärtenhet saknas. Klinisk tjänstgöring i obstetrisk anestesi kommer sent under ST och är relativt kort, särskilt med tanke på att ST-läkarna inte får möjlighet att handlägga obstetriska anestesier på jourtid innan de gått den kliniska placeringen.
- Flera av ST-läkarna är okunniga om Socilastyrelsens föreskrifter och SFAIs utbildningsbok. Den långa rotationen utanför kliniken försvårar en tät kontakt mellan ST-läkaren och huvudhandledaren på moderkliniken.

- Strukturerad återkoppling avseende kommunikation, handledning och undervisning saknas.

## Förbättringspotential

- Huvudbudskap: Västra Götalandsregionen bör lägga fokus på att skapa konkurrenskraftiga löner och arbetsförhållanden för specialisterna på Sahlgrenska tre universitetssjukhus, så att fördelningen av regionens specialister står i proportion till respektive sjukhus uppdrag avseende vård, utbildning och forskning. Målet är att den lagstadgade ST-utbildningen ska uppfyllas enligt SOSFS 2008:15 och SOSFS 2015:8, vilket förutsätter att kunskapsbärande specialister stannar genom att de erbjuds konkurrensförmåliga löner och individuella fortbildningsplaner, inklusive rotationstjänstgöring på alla tre sjukhusen, utbildningar och möjligheter till forskning.
- Övrigt:
  - Det ekonomiska åtagandet för att bedriva ST-utbildning på kliniken är omfattande och måste ges utrymme i klinikens budget.
  - Inför en regional obligatorisk specifik utbildning för specialistkompetenta läkare som ska bli ST-handledare i syfte att uppfylla Socialstyrelsens föreskrift.
  - ST-läkarna och handledarna bör göras medvetna om Socialstyrelsens föreskrifter och SFAIs utbildningsbok, till exempel genom att kräva att sökande har läst Utbildningsboken innan de kommer till anställningsintervju.
  - Realisera förslaget om "läkarsal" som redogjordes för.
  - ST-chef, studierektor och/eller huvudhandledare bör följa upp ST-läkarnas utveckling under hela ST.
  - Utnyttja utbildningsmöjligheten till pediatrik anesthesi för barn > 1 år/10 kg.
  - Utbilda ST-handledarna i utvärdering och återkoppling till ST-läkarna avseende förhållningssätt (eng. attitudes), d.v.s. hur väl de bemästrar Läkarrollen (kommunikation, handledning, utbildning, medicinskt ledarskap).
  - Implementera medsittningar som innehåller såväl kunskaper, färdigheter som förhållningssätt.
  - Simuleringsövningar skulle kunna genomföras oftare.
- Förslag:
  - Länka ST-västs föreläsningar per video till regionens samliga sjukhus. Filma föreläsningarna och lägg ut dem på klinikens hemsida.
  - Publicera alla vetenskapliga ST-projekt i SFAI-tidningen.
  - Låt ST-läkarna presentera sina kvalitetsarbeten på klinikmöten.